

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU

z dnia *10 czerwca*..... 2024 roku

**w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
„Słone Łąki”**

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się, na okres 5 lat, zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Słone Łąki”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. Identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, określono w załączniku nr 1 do zarządzenia.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków roślin z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań zawiera załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 5. Traci moc zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Słone Łąki”

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Gdańsku

Anna Schórzewska

Załącznik nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
z dnia ...10 czerwca... 2024 roku

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

		Zagrożenia	Sposoby eliminacji
Wewnętrzne	Istniejące	Sukcesja trzciny na siedliskach halofilnych i wilgotnych łąk – degradacja zbiorowisk roślinnych, zanikanie cennych gatunków flory, przede wszystkim słonorośliwych	1) Przeprowadzenie inwentaryzacji gatunków roślin i ocena stanu siedlisk przyrodniczych w rezerwacie i jego otulinie ; 2) koszenie lekkim sprzętem przystosowanym do pracy w podmokłym terenie, a następnie usunięcie biomasy poza rezerwat i jego otulinę.
		Obecność obcych i inwazyjnych gatunków roślin na obszarze rezerwatu	Ręczne usuwanie
		Rozprzestrzenianie się na teren rezerwatu obcych i inwazyjnych gatunków roślin rosnących pod kładką edukacyjną	Ręczne usuwanie
	Potencjalne	Rozprzestrzenianie się gatunków obcych na obszarze rezerwatu	Ręczne usuwanie
Zewnętrzne	Istniejące	Niedobór wód słonawych pochodzących z Zatoki Puckiej na siedliskach łąk halofilnych	1) Zwiększenie zasięgu migracji wód morskich - utrzymanie drożności rowów melioracyjnych na terenie rezerwatu i jego otuliny; 2) wykonanie badań hydrologicznych oraz podjęcie działań zmierzających do przywrócenia optymalnych warunków wodnych.
		Wzmożona antropopresja i penetracja rezerwatu, w szczególności odcinka pomiędzy kładką edukacyjną, a rowem melioracyjnym	1) Utrzymanie i konserwacja istniejącej kładki; 2) konserwacja płotu uniemożliwiającego penetrację rezerwatu i przejście pomiędzy kładką, a rowem melioracyjnym; 3) usuwanie odpadów; 4) montaż przegrody (np. szlabanu) uniemożliwiającej penetrację rezerwatu; 5) montaż przegrody drewnianej uniemożliwiającej wejście do rezerwatu poza udostępnioną kładką edukacyjną.
		Rozprzestrzenianie się trzciny oraz gatunków obcych siedliskowo i geograficznie z otuliny na obszar rezerwatu	Koszenie powierzchni w obrębie otuliny
	Potencjalne	Nie zidentyfikowano	Brak zaleceń

Załącznik nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
z dnia ...*10 czerwca*..... 2024 roku

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków roślin z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Wykonanie inwentaryzacji gatunków roślin i ocena stanu siedlisk przyrodniczych	<p>W ramach badań należy:</p> <p>a) przy inwentaryzacji wskazać gatunki charakterystyczne, obce;</p> <p>Badania przeprowadzić przed koszeniem, optymalnie w miesiącach maj/czerwiec.</p> <p>b) ocenę stanu siedlisk przyrodniczych prowadzić zgodnie z metodyką GIOŚ stosowaną na potrzeby PMS;</p> <p>c) wykonać mapy z rozmieszczeniem siedlisk i stanowisk roślin z uwzględnieniem gatunków szczególnej troski, rzadkich, chronionych i obcych;</p> <p>d) ocenić dotychczasowe efekty koszenia, ew. zaproponować modyfikację zabiegów w oparciu o uzyskane wyniki badań.</p>	obszar rezerwatu
2.	<p>Przygotowanie powierzchni do wykaszania roślinności szuwarowej i łąkowej</p> <p>1) usuwanie obcych gatunków roślin:</p> <p>a) rdestowiec ostrokończysty <i>Reynoutria japonica</i></p> <p>b) irga <i>Cotonaster</i> sp.</p> <p>c) róża pomarszczona <i>Rosa rugosa</i></p> <p>d) powojnik pnący <i>Clematis vitalba</i>.</p>	<p>a) powierzchnia występowania ok. 15 m². Zaleca się usuwać przy optymalnej wysokości pędów - 40 cm, cięcie powinno być wykonane najniżej jak to możliwe. Następnie zabiegi powtórzyć wraz z wykaszaniem. Po usunięciu należy zagospodarować w sposób uniemożliwiający jego rozprzestrzenianie np. poprzez spalanie wysuszonych pędów;</p> <p>b) pojedynczy krzew. Prace wykonać ręcznie, równocześnie lub przed przystąpieniem do koszenia;</p> <p>c) pojedyncze krzewy lub niewielkie zarośla na powierzchni ok. 0,035 ha. Prace wykonać ręcznie, równocześnie lub przed przystąpieniem do koszenia;</p> <p>d) powierzchnia występowania ok. 0,1 ha; po usunięciu należy zagospodarować poprzez spalanie</p>	<p>Gmina Władysławowo, obręb Władysławowo 05, działki ewidencyjne:</p> <p>a) obszar rezerwatu;</p> <p>b) dz. ewid. 375;</p> <p>c) dz. ewid. 408, 784/2.</p> <p>d) największe zagęszczenie na dz. ewid. 784/2, następnie na pozostałych obszarach w rezerwacie, na</p>

		lub kompostowanie w zamkniętym pojemniku.	których pojawi się gatunek
	<p>Gatunki te bezwzględnie usuwać poza otulinę rezerwatu w miejsca, z których nie rozprzestrzenia się na teren rezerwatu. Obce i inwazyjne gatunki roślin utylizować. Działania prowadzić pod nadzorem RDOŚ w Gdańsku.</p>		
	<p>2) usuwanie krzewów i późniejszych odrośli rosnących na obszarze łąk (np. bez czarny)</p>	<p>Pojedyncze krzewy lub niewielkie zarośla na otwartym terenie. Prace wykonać ręcznie, równocześnie lub przed przystąpieniem do koszenia.</p>	<p>obszar rezerwatu podlegający wykaszaniu</p>
3.	<p>1) Wykaszanie roślinności szuwarowej i łąkowej przy pomocy lekkiego sprzętu mechanicznego</p>	<p>Na powierzchni ok. 12 ha; prace wykonać w okresie od 1 lipca do 30 września, optymalnie po kwitnieniu trzciny, ale przed jej wykłoszeniem. Kosić na wysokości 5-15 cm.</p> <p>Pozostawić nienaruszony pas szuwaru trzcinowego o szerokości około 10-15 m przylegający bezpośrednio do Zatoki Puckiej. Szerokość koszenia pasa szuwaru trzcinowego ustali każdorazowo w terenie przedstawiciel RDOŚ w Gdańsku przed rozpoczęciem działań ochronnych.</p>	<p>Gmina Władysławowo, obręb Władysławowo 05, dz. ewid.: cz. 366, cz. 367, cz. 375, cz. 376, cz. 377, cz. 379, cz. 383, cz. 388, cz. 391, cz. 393, cz. 396, cz. 400, cz. 403/4, cz. 408, 426, cz. 436/2, cz. 784/2.</p>
	<p>2) wyniesienie lub wywiezienie biomasy przy pomocy lekkiego sprzętu mechanicznego</p>	<p>Wyniesienie/wywiezienie biomasy z powierzchni po wykoszeniu (podejmowana będzie sucha biomasa):</p> <p>a) podczas wywozu biomasy nie niszczyć podłoża i nie tworzyć kolein;</p> <p>b) tymczasowe składowanie biomasy we wskazanym miejscu (na dz. 784/2);</p> <p>c) wywiezienie biomasy z miejsca tymczasowego składowania najpóźniej do dnia 15 października każdego roku.</p>	<p>Gmina Władysławowo, obręb Władysławowo 05, dz. ewid.: cz. 366, cz. 367, cz. 379, cz. 375, cz. 376, cz. 377, cz. 383, cz. 388, cz. 391, cz. 393, cz. 396, cz. 400, cz. 403/4, cz. 408, 426, cz. 436/2, cz. 784/2.</p>
4.	<p>Usuwanie gatunków obcych i inwazyjnych przy udostępnionej kładce edukacyjnej</p>	<p>Usuwanie gatunków poza teren rezerwatu poprzez ręczne wrywanie (pielenie) w miarę aktualnych potrzeb.</p> <p>Gatunki te należy bezwzględnie usuwać poza otulinę rezerwatu w miejsca, z których nie rozprzestrzenia się na teren rezerwatu, a następnie utylizować.</p> <p>Działania prowadzone pod nadzorem RDOŚ w Gdańsku.</p>	<p>Teren pod kładką oraz pomiędzy kładką, a rowem melioracyjnym; gmina Władysławowo, obręb Władysławowo 05, dz. ewid. 784/2, 426 (część).</p>

5.	<p>Zapewnienie funkcjonowania rowów melioracyjnych poprzez:</p> <p>1) wykonanie badań hydrologicznych i działań zmierzających do przywrócenia optymalnych warunków wodnych</p>	<p>W ramach ekspertyzy należy m.in. wykonać:</p> <p>a) Inwentaryzację rowów melioracyjnych;</p> <p>b) badanie drożności rowów i zasięgu wlewu wód słonych z Zatoki Puckiej;</p> <p>c) badanie parametrów fizykochemicznych (np. pH, temperatura, przewodność).</p> <p>Badania powinny obejmować, co najmniej jeden rok hydrologiczny;</p>	Obszar rezerwatu
	2) utrzymanie drożności rowów	<p>a) wykaszanie skarp rowów do ich korony (poza odcinkiem ujścia rowów) w terminie od początku września do końca marca;</p> <p>Zalecane koszenie ręczne, dopuszczone użycie sprzętu mechanicznego wymaga zgody RDOŚ w Gdańsku. Uzyskaną biomasę po wysuszeniu usunąć poza rezerwat i jego otulinę.</p>	Gmina Władysławowo, obręb Władysławowo 05, dz. ewid.: 436/1, 380, 784/2 (część), 426 (część), 437 (część).
		<p>b) odmulenie rowów prowadzić w okresie jesiennym (od połowy września do końca października) ze względu na mogące zimować płazy. Odmulanie rowów wyłącznie przy użyciu lekkiego sprzętu (np. typu minikoparka - wymaga uzyskania zgody RDOŚ w Gdańsku) lub ręcznie;</p> <p>Prace na rowie na dz. ewid. 436/1, 784/2 można prowadzić po obu stronach rowu. Zalecane prowadzenie prac od strony kładki.</p> <p>Prace związane z utrzymaniem rowu lokalizowanego na dz. ewid. 380 prowadzić od strony położonej poza rezerwatem.</p>	Gmina Władysławowo, obręb Władysławowo 05, dz. ewid.: 436/1, 380, 784/2 (część), 426 (część), 437 (część).
		<p>c) zachować dotychczasowe parametry rowów na dz. 436/1, 784/2 tj. głębokość do 1,5 m i szerokość do 5 m;</p>	
		<p>d) wydobyty urobek po wysuszeniu należy usunąć z rezerwatu i jego otuliny, nie tworzyć wałów z urobku na brzegu rowów. Wywozić małą przyczepką lub minikoparką na gąsienicach.</p>	

	<p>3) utrzymanie ujścia rowów</p>	<p>a) wykaszanie wykonywać tak by zapewnić połączenie z wodami Zatoki Puckiej, zachowując szerokość rowu (maks. 5 m), przy czym końcowy odcinek rowów na długości ok. 15 m pozostawić bez wykaszania skarp i korony rowów;</p> <p>b) w przypadku замуlenia odcinków ujściowych rowów w okresie sztormowym należy je każdorazowo przekopywać w okresie wiosennym (najpóźniej do końca marca).</p> <p>Zalecane wykonanie prac ręczne, dopuszczone użycie sprzętu mechanicznego (np. typu minikoparka) wymaga uzyskania zgody RDOŚ w Gdańsku.</p> <p>Wydobyty urobek należy usunąć poza obszar rezerwatu i jego otuliny, nie tworzyć wałów z urobku na brzegu rowów. Wywozić małą przyczepką.</p>	<p>Gmina Władysławowo, obręb Władysławowo 05, dz. ewid.: 426 (część), 437 (część).</p>
<p>6.</p>	<p>Ograniczenie i usuwanie skutków antropopresji i penetracji rezerwatu</p>	<p>1) Konserwacja płotu uniemożliwiającego penetrację rezerwatu i przejście pomiędzy kładką, a rowem melioracyjnym;</p> <p>2) bieżąca konserwacja kładki, tablic urzędowych i edukacyjnych;</p> <p>3) usuwanie odpadów z rezerwatu;</p> <p>4) montaż szlabanu lub innej przegrody uniemożliwiającej osobom postronnym wjazd na teren rezerwatu;</p> <p>5) montaż drewnianej palisady lub innej przegrody za gabionami, uniemożliwiającej zaśmiecanie, wejście i penetrację rezerwatu.</p>	<p>Przy początkowym odcinku kładki, pomiędzy kładką, a rowem melioracyjnym;</p> <p>Gmina Władysławowo, obręb Władysławowo 05, dz. ewid. 784/2, dz. ewid. 426 (część);</p> <p>obszar rezerwatu</p> <p>Gmina Władysławowo, obręb Władysławowo 05, dz. ewid. 784/2.</p> <p>granica rezerwatu z dz. ewid. 784/2</p>

Uzasadnienie

Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Słone Łąki” zostały opracowane na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.) zgodnie z art. 22 ust. 3 tej ustawy. Przez zadania ochronne rozumie się wyszczególnienie ustalonych działań ochronnych, które wynikają z potrzeby przeciwdziałania stwierdzonym zagrożeniom i utrzymania celu ochrony rezerwatu.

Rezerwat przyrody „Słone Łąki” został powołany na mocy zarządzenia Nr 173/99 Wojewody Pomorskiego z dnia 30 listopada 1999 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Słone Łąki” (Dz. Urz. Woj. Pom. nr 131 poz. 1129). Celem ochrony w rezerwacie jest *„zachowanie łąk halofilnych, rzadkich gatunków roślin i siedlisk cennych gatunków ptaków”*.

Na skutek zarzucenia właściwego dla występujących tu siedlisk sposobu gospodarowania (koszenia lub wypasu łąk), w rezerwacie zauważalne są niekorzystne zmiany struktury i składu najcenniejszych fitocenoz. Nastąpił m.in. rozwój trzcinowisk na siedliskach łąk halofilnych (siedlisko przyrodnicze 1330) i łąk wilgotnych oraz ustępowanie właściwych dla nich cennych gatunków roślin oraz ptaków związanych z otwartymi terenami przymorskimi. Dla zachowania wybitnych walorów tego terenu, niezbędna jest kontynuacja podjętych działań ochronnych. Ze względu na niemożliwe do przewidzenia warunki hydrologiczne zależne od ilości opadów atmosferycznych, jak i działalności wód Zatoki Puckiej (cofka i wlewy wód morskich) oraz występujące dotychczas trudności z wywiezieniem biomasy z obszaru rezerwatu, dopuszczono możliwość zwiezienia jej w wybrane miejsce na dz. ewid. 784/2, na której znajdują się płyty betonowe umożliwiające gromadzenie i suszenie biomasy. W ostatnich latach w rezerwacie wystąpiły dotychczas nienotowane niekorzystne warunki hydrologiczne do wywozu biomasy (podtopienia). W związku z tym, aby zminimalizować powstawanie kolein i niszczenia roślinności podlegającej ochronie w rezerwacie, zdecydowano o konieczności wynoszenia/wywożenia lekkim sprzętem biomasy niezwłocznie po jej wykoszeniu.

Ważnym elementem działań ochronnych jest przygotowanie powierzchni do koszenia poprzez usuwanie gatunków obcych siedliskowo, w tym gatunku inwazyjnego jakim jest rdestowiec ostrokończysty. W ramach zabiegów ochronnych polegających na usunięciu krzewów (irga i róża pomarszczona), należy usunąć rdestowca i bezwzględnie zastosować się do zaleceń związanych ze sposobem jego usuwania. Dotychczasowe metody postępowania z gatunkiem przyniosły efekty, dlatego należy je kontynuować aż do całkowitego ustąpienia rdestowca. Oprócz niego w rezerwacie coraz większym problemem przy koszeniu jest zwiększający swój zasięg powojnik pnący. Ponieważ koszenie w okresie letnim nie przynosi efektu, a gatunek ten poprzez swoje pnącza wplątuje się w wykaszarkę niszcząc sprzęt i spowalniając pracę, zdecydowano o usuwaniu pnączy po ich przemarznięciu.

Istotnym zagrożeniem dla rezerwatu jest niedobór wód słonawych (pochodzących z Zatoki Puckiej) na siedliskach słonoroślowych. W celu eliminacji tego zagrożenia konieczne jest utrzymanie drożności rowów melioracyjnych, które stanowią szlak migracji wód z Zatoki na teren rezerwatu.

Warunkiem koniecznym do utrzymania się i zwiększania zasięgu siedlisk słonorośli jest przywrócenie odpowiednich warunków wodnych poprzez odtworzenie sieci rowów melioracyjnych, które umożliwią wlew wód słonych na teren rezerwatu. Dlatego też w ramach działań ochronnych, planuje się wykonanie ekspertyzy obejmującej wykonanie badań hydrologicznych, na których podstawie zostaną wyznaczone pozostałe rowy do odtworzenia na terenie rezerwatu, a także w jego otulinie. Następnym krokiem będzie podjęcie prac związanych z ich odtworzeniem w zakresie opisanym w ekspertyzie.

Kolejnymi zidentyfikowanymi zagrożeniami dla rezerwatu są: rozprzestrzenianie się gatunków inwazyjnych przy kładce edukacyjnej i ich dalsza ekspansja na obszar rezerwatu oraz wzmożona penetracja ludzi pomiędzy kładką, a rowem melioracyjnym na działce nr 436/1. W związku z powyższym niezbędne jest usuwanie gatunków inwazyjnych z terenu rezerwatu, a także ew. konserwacja istniejącego płotu uniemożliwiającego penetrację rezerwatu pomiędzy kładką edukacyjną, a rowem melioracyjnym i bieżące prace konserwacyjne kładki. Ponadto obserwuje się, że po wykoszeniu terenu rezerwatu bezpośrednio w sąsiedztwie gabionów przy skwerze, obszar jest wykorzystywany jako miejsce gromadzenia drobnych odpadów, głównie butelek plastikowych, dlatego też zaproponowano postawienie przegrody np. w formie palisady stanowiącej barierę, ale umożliwiającą wgląd w głąb rezerwatu, jak dotychczas. W ramach działań ochronnych planuje się również usuwanie skutków antropopresji – sprzątanie śmieci pozostawionych w rezerwacie przez odwiedzających.

Zadania ochronne w części dotyczącej koszenia na działkach stanowiących własność prywatną, jak i Gminy Władysławowo stanowią kontynuację kilkuletnich działań ochronnych prowadzonych przez oba organy.

W celu uniknięcia dalszej ekspansji roślinności ruderalnej i gatunków obcych siedliskowo, w tym roślinności inwazyjnej, zaplanowano usuwanie gatunków obcych i inwazyjnych, przy czym należy dążyć do przeprowadzania takich działań również na obszarze otuliny rezerwatu przyrody. Na potrzeby oceny efektywności dotychczas prowadzonych działań ochronnych przewidziano wykonanie inwentaryzacji roślinności oraz ocenę stanu siedlisk przyrodniczych.

Zarządzenie zawiera także wytyczne dotyczące utrzymania drożności rowów melioracyjnych na działkach ewidencyjnych stanowiących własność Gminy Władysławowo.

W rezerwacie nie przewiduje się wykonania zadań ochronnych dotyczących ochrony gatunków zwierząt lub grzybów. W rezerwacie nie ma obszarów objętych ochroną ścisłą i krajobrazową.

Projekt zarządzenia został zaopiniowany przez Urząd Miejski we Władysławowie bez uwag (email z dnia 18 marca 2024 r.)

Projekt został także zaopiniowany przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska (email z dnia 6 maja 2024 r.). Uwagi zostały uwzględniona.

Informacja o projekcie zadań ochronnych została zamieszczona w publicznie dostępnym wykazie danych, udostępnianym poprzez Ekoportal nr karty 18/2024.